

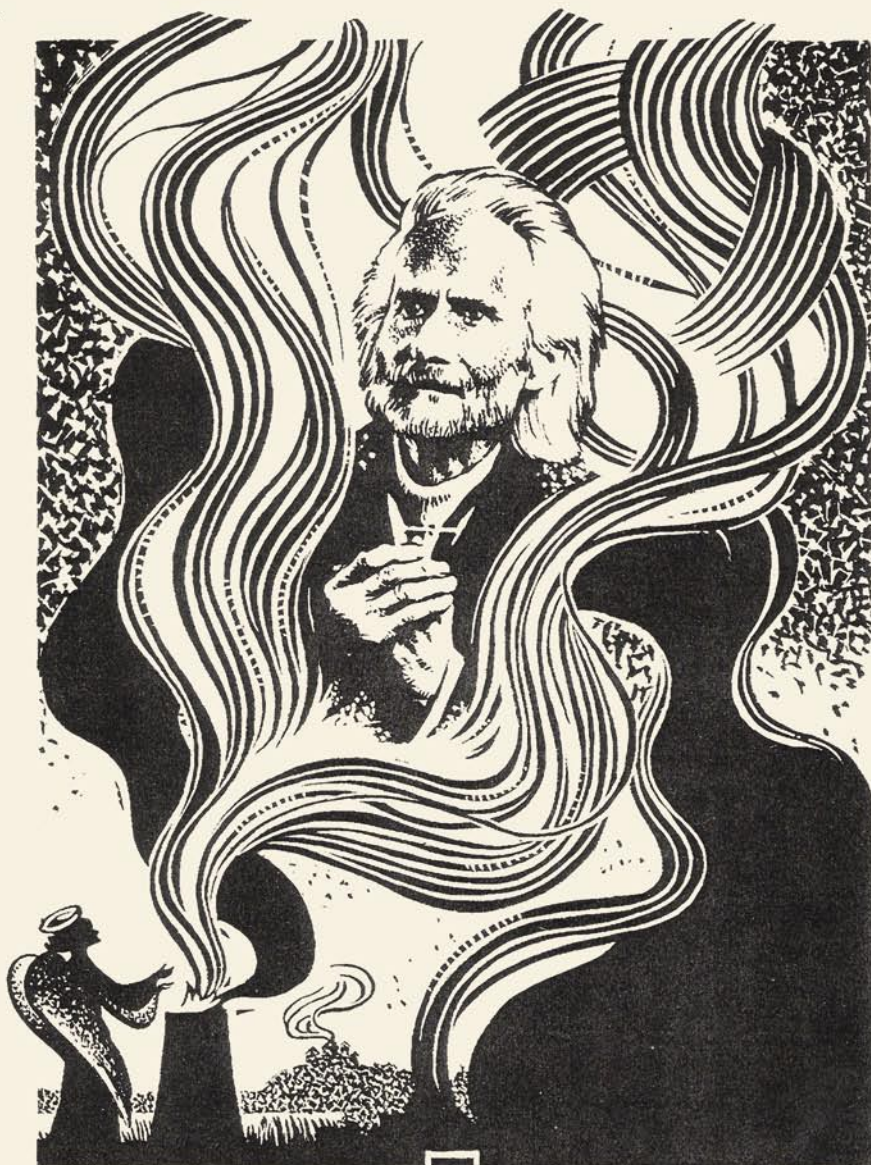
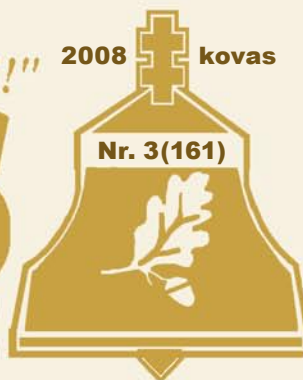

„Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi!“

2008 kovas

VARPAS

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Dail. Antanas R. Šakalys

VYDŪNAS

1868 03 22 - 1953 02 20

„AŠ PASIRINKAU UŽDAVINĮ NEŠTI Į SAVO TAUTIEČIŲ ŠIRDIS,
KAS ŽADINTI GALĖTŲ AUKŠČIAUSIAS IR PRAKILNIAUSIAS
ŽMOGAUS JĖGAS. VIEN TURIU AKYSE, KAD MŪSŲ TAUTIEČIAI
ŽMOGIŠKUME TARPTŲ IR STIPRĖTŲ“ – RAŠĖ VYDŪNAS,
APIBŪDINDAMAS SAVO DARBŲ TIKSLĄ IR PRASMĘ

*Viktorą
Ašmenską
96 metų ir
jo knygos
„Didžiosios
kovos aukos“
sulaukus*

*Antaną
Paliulį
90-mečio
proga*

*Vaclovą
Dzedulionį
80-mečio
proga*

*Valeriją
Bareikaitę
70-mečio
proga*

*Rimantą
Čeburnį
70-mečio
proga*

*Aldoną
Makšimienę
70-mečio
proga*

Šiais metais, kovo 22 d., sukanka 140 metų, kai gimė dr. Vilhelmas Storosta **Vydūnas**, rašytojas ir filosofas, žymus lietuvių kultūros veikėjas. Spausdiname mąstytojo prieš 97-erius metus parašytą ir „Donelaičio žemėje“ patalpintą straipsnį („*Nauja lietuviška ceitunga*“, 1910 m. Nr. 1), kuriame reiškiamos mintys aktualios ir šiandien.

Žvilgis į ateitį

Šiomis dienomis vienas antram linki naujų linksmų, net palaimingų metų. Tarsi žmogus jau ir gali kitam linksmybę ar palaimą suteikti! Paprastai visai gerai numanoma, jog tai pareina iš įstabių Aukštybių. Sako, todėl tūli, kaip krikščionys, taip ir kiti, jog palaima ir tikroji linksmybė duodama Dievo. O tai teisybė.

Tik reikia vis atminti išminties žodžius. Tuomet tai ir gerai suprasime. Rašyta, jog „Dieve gyvename, esame ir krutame“. Galėtume sakyti – kaip lašelis jūrose. O tuomet yra teisybė ir tai, jog Dievas yra žmonėse.

Kaip ir galėtų būti kitaip. Dievas visur ir visame yra. Kad žmonės tai tik kuo aiškiau išmoktų numanyti. Nepasiliktų jiems tuščias žodis: „Turėti Dievą prieš akis ir širdyje“.

O tai gana dažnai žmonėse apsidriškia. Žmonių žodžiai, mintys ir veiksmai bei darbai labai nelygūs.

Iš kito žmogaus ir menko žodelio tarsi spindi teisybė ir gyvybė, širdingumas bei dorybė, kiekvienas jo žodis tartum viso to prisisunkęs. O iš kitojo žodžių kyla lyg kokia smarvė. Koks ypatingas skirtumas! Ir kaip jis atsiranda?

Žmogaus manymas yra labai nuostabus dalykas, kaip magnetas jis tai pritraukia, kuriopi jis linksta. Vis manydamas apie tai, kas pikta, bloga, nedora, melaginga ir kerštinga, žmogus savo vidų pildo visokiais nelabumais ir padaro jį tikru pragaru. Antraip vėl, žmogui manant apie tai, kas gražu, dora, teisu, malonu – jo visas vidus pildosi visais tais labumais ir žmogaus širdis šviečia kaip pavasario rytas, jis pats yra kaip Dievnamis, palaimintas iš Aukštybės.

Suprantamas dalykas, toks žmogus negali tarti žodžio, kuris būtų prisisiurbęs kokių nors piktybių nuodų. O pirma minėtas žmogus negali tarti žodžio, pilno meilės ir šviesybės. „Negalima nuo erškėčių skinti vynuogių“. Ir tik tie, kurie negali nei regėti, nei girdėti, gali apsirikti. Gailu, kad šiandien dar daugiau tokių aklų ir kurčių yra.

Vis dėlto jau pradeda vis didesnis skaičius praregėti. O žvelgiant į ateitį – pasidaro linksma. Žmonės atveria akis ir ausis ir regi, ir klausos.

Ir vis daugiau auga skaičius tųjų, kurie visu savo manymu kreipiasi į Aukštybės dovanas ir atveria joms savo širdį. O ar nėra jų širdis tad Dievo gyvenimas? Ar tokių žmonių žodžiai bei veiksmai nėra tik-

rasis, galingasis palaiminimas visų tų, į kuriuos jie kreipiasi? Tikrai, kad tokie žmonės linki palaimingų naujų metų, jie juos ir teikia, tik reikia tai priimti.

Ar ne graži ateitis, kurioj tokių žmonių skaičius didis yra? Stenkimės visi kiek galint tą ateitį versti dabartimi! Kiekvienas tai gali. O mums, lietuviams, tai už vis reikalingiau.

Pirmiausia venkime savo manymą kreipti į ne-gražius ir nelabus dalykus, o pratinkimės prie gražių ir labųjų. Lengviausiai tai padaroma skaitant gražius, išmintingus raštus. Tų šiandien ir mes, lietuviai, nestokojame.

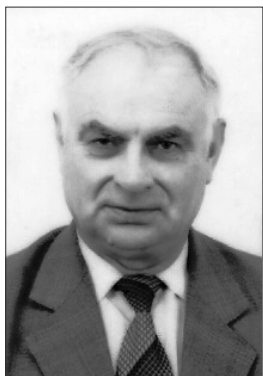
Toliau saugokimės, kad nesukeltume kitame žmoguje piktybių gaisro. O kad kartą tai ir nenoromis atsitiko, nemaitinkime tų piktybių dar ir savyje. Kad

kitas žmogus ką pikta apie mus kalba, nepastokime tokiais piktais, kaip kad jis sako. Ką žmogus sako, tuo jis apreiškia, kas jo viduje yra. O kad žmogus ką pikta sako ir daro, ar galima manyti, jog jam smagu? Jis pragare, o mes gal galėtume jį iš ten ištraukti! Todėl „mylėkime savo nevidonus ir palaiminkime mus keikiančius“. Ne kitaip, o tik taip galime viens kitą gelbėti. Nes su mumis yra tada palaiminimas iš Aukštybės (...).

Doras, skaisčiai manęs jaunimas šiandien linki vienas kitam ir visiems lietuviams naujų linksmų, palaimingų metų. O tai nėra vien linkėjimas, tai yra ir teikimas.

Teauga toks jaunimas! Tedidėja jų skaičius diena iš dienos. Teatsinaujina juo Tėvynė mūsų Lietuva!

Apie ką mums kalba Antanas Maceina

Eugenijus R. Stancikas

Šiomet sausio 27 dieną paminėjome žymaus lietuvių filosofo, teologo ir pedagogo Stasio Maceinos 100-ąsias gimimo metines. Tai buvo didis mūsų tautos žmogus, vienintelis iš filosofų taip giliai įsiskverbęs į lietuvių sielos gelmes, pristatęs pasauliui lietuvišką krikščionišką filosofiją. Minėta proga vėl dėmesio centre atsidūrė A.Maceinos kūriniai. Skaitydamas juos, randi ne tik lietuvių tautos istorinę filosofinę paveldą, bet ir aiškus nuorodas į mūsų šiandieninį gyvenimą. Daugelis A.Maceinos minčių lieka aktualios ir mūsų laikais.

Laikraštis „XXI amžius“ š.m. Sausio 30 dieną atspausdino mažiau žinomą filosofo straipsnį „Rezistencija prieš tremties valią“. Jame randame nemažai minčių, tinkančių ir mūsų laikams. A.Maceina sunkiausiai pergyvenęs pirmąją sovietinę okupaciją Lietuvoje, o 1944 metais pasitraukęs iš jos, jautriai išgyveno skaudžią tremtinio, praradusio mylimą Tėvynę, dalį. Savo jau minėtame straipsnyje A.Maceina stengiasi įžvelgti tą grėsmę lietuvių dvasiniam gyvenimui, kurią jis patiria gyvendamas priverstinėje tremtyje. Jam rūpi kaip padėti lietuviui nenukentėti gyvenant jo prigimčiai svetimoje aplinkoje. Šioje aplinkoje nyksta lietuvių dvasinės jėgos, visai sumažėja galimybė pasireikšti taip, kaip jis galėtų pasireikšti gyvendamas Tėvynėje. A.Maceinai labai svarbu ne tik fizinis, bet ir dvasinis tremtinio gyvastingumas. Šis gyvastingumas ir yra svarbiausias tolimesniame tremtinio gyvenime ir jo veikloje. Skaitant šį A.Maceinos straipsnį, prieš akis iškyla nepaprastai svarbūs

jo pastebėjimai, liečiantys ir mus, buvusius sovietmečio politinius kalinius ir tremtinius. A.Maceina išskiria dvi labai skirtingas tremtinių gyvenimo prasmes: stabmeldišką ir krikščionišką, kurių simboliais yra pirmųjų Odisejo ir jo draugų tremtis, o antrųjų Abraomo vedamų, išėjusių iš Egipto nelaisvės, izraelitų klajonės. Pirmieji yra ištikimi savo tautai, papročiams, bet nejaučia atsakomybės ateičiai ir pasyviai skęsta įvykių jiems primestoje kasdienybėje. Antrieji, tai tie, kurie būdami tremtyje nesidairo atgal, o kreipia savo žvilgsnį į ateitį, yra susirūpinę kaip jų tauta gyvens ateityje, ar pavyks pasiekti išsvajotąją žemę. Šiame straipsnyje filosofas aiškiai kviečia tremtinius neužsidaryti praeityje, o kovoti dėl savo tautos šviesesnės ateities.

Mes, turiu galvoje buvusius sovietmečio politinius kalinius, irgi esame tremtiniai, patyrę okupanto prievartą ir kančias. Prisimenu savo gyvenimą sovietiniam lageryje. Čia dalis lietuvių politkalinių, praradę tėvynę ir tą, ką ten turėjo, praradę viltis tai susigrąžinti, labai smukdavo moraliai ir žūdavo netekę jėgų arba tapę išdavikais dėl sotesnio duonos kėsio. Tiesa, tokių buvo nedaug. Žymi lietuvių politkalinių dalis neprarado vilties sugrįžti, padėdami vieni kitiems, stengėsi išlikti, kad sugrįžę tęstų kovą dėl tėvynės laisvės. Sugrįžę į Lietuvą jie tapo aktyviausiais Lietuvos sąjūdžio dalyviais. Tačiau, keistas dalykas, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, politkaliniai kažkaip pasimetė nesumodami, ką jie galėtų naudingai veikti atgimstančioj Tėvynėje. Mes, politkaliniai, anot A.Maceinos, turėjome tapti „sąmoningais šaukliais“ ne tik ta prasme, kad reikalautume iš kolaborantų atlyginti mums padarytą skriaudą, bet svarbiausia, kad išpėtume dėl Lietuvą tykojančių naujų grėsmių. Ar mes tapome aktyviausiais kovotojais už naują

šviesesnę mūsų tautos ateitį naujose sąlygose? Deja, šiandien jau tenka pripažinti, kad netapom tokiais.

Skaitydamas šias teisingas ir kilnias A.Maceinos mintis, prisiminiau praėjusių metų pabaigoje įvykusį XXI-jį Lietuvos Politinių kalinių sąjungos suvažiavimą. Vaizdas buvo nelinksmas. Į suvažiavimą susirinko mažiau delegatų, negu susirinkdavo į ankstyvesnius suvažiavimus. Kai kurie skyriai visai nebeatsiuntė savo delegatų. Reiškia, mūsų jėgos senka, o ką mes eiliniai buvę politkaliniai realaus nuveikėme per atkurtos nepriklausomybės metus? Be aktyvaus budėjimo buvusiuose KGB rūmuose, siekiant išsaugoti šiuose rūmuose archyvą, nelabai yra kuo pasigirti. Tiesa, kai kurie mūsų nariai aktyviai veikė statydami paminklus laisvės kovų dalyviams, vienas kitas prisidėjo prie komunizmo teismo organizavimo Vilniuje, veikė Seime, tačiau masinių protesto veiksmų prieš buvusių komunistų ir kolaborantų vykdomą Lietuvai žalingą ir pavojingą politiką taip ir nepajėgėm surengti. Mes taip ir nesugebėjom išsireikalauti iš valdžios, kad Vilniuje Lukiškių aikštėje būtų pastatytas paminklas kovotojams už Lietuvos laisvę. Ir tai įvyko dėl to, kad jau iš pat pradžių pasimetę buvę sovietmečio politiniai kaliniai, ambicijų ir nesutarimų vedami, suskilo į kelias organizacijas, vykdančias siauras programėles, daugiausiai nukreiptas į praeitį. O į Tėvynės Sąjungos politinių kalinių ir tremtinių frakcijos sudėtį vengiame stoti... Suvažiavimas vyko lyg ir gerai, įstatuose numatyta tvarka, tačiau jau nebuvo ankstyvesnio entuziazmo,

jokių pasiūlymų kaip politiniai kaliniai dar galėtų aktyviai veikti dabartiniame, Lietuvai ypač pragaištingame laikotarpyje. Suvažiavimo pabaigoje buvo priimta keletas tradicinių pareiškimų ir rezoliucijų. Nebuvo svarstoma ir priimta jokio kreipimosi į politinius kalinius su nuoroda, kaip jie dar galėtų veikti gerinant susidariusią politinę padėtį Lietuvoje. Žodžiu, suvažiavime jautėmės seni, bejėgiai, išbraukti iš politinio gyvenimo kaip kokios, anot nemalonaus, bet labai taiklaus A.Maceinos apibūdinimo, „archeologinės iškaskenos“, įdomios tyrinėti, tačiau nebe gyvos, nematančios net optimistinės savo sąjungos ateities perspektyvos. Argi viskas taip blogai? Turiu vilties, kad ne. Minėtame straipsnyje išvalgusis filosofas rašo, kad tremtiniai žlunga tik todėl, kad jie laukia ir delsia, užuot veikę ir kūrę. Jie laukia penketą, dešimtį, penkiolika /.../ metų, paskui pagauna juos nusiminimas, jie moja į viską ranka ir išnyksta. Nejau ši liūdna pranašystė pildosi? Tikėkimės, kad nors dalinai ji neišsipildys. Mielieji, buvę sovietmečio politkaliniai, tremtiniai, laisvės kovų dalyviai, vienykimės, susirinkę bendrai galvokim ir nuspręskim, ką dar, prieš išnykstant, galėtume padaryti savo mylimos Tėvynės ateities labui. Nebūkime abejingi, netūnokime tik savo kiaute ir vienykime savo jėgas. Tik tada mes dar būsime stiprūs ir pajėgūs aktyviai veikti. Tik tada gal nesulauksime priekaištų iš savo anūkų, kad sugrįžę į Lietuvą buvę kovotojai už jos laisvę, nepadarė viso to, ką jie galėjo, o svarbiausia, privalėjo padaryti.

Dėl Lietuvos žemės fondo reformos ir valdymo

Valensas Čeginskas, žemėtvarkos inžinierius
Jonas Pakutinskas, hidrotechnikos inž.,
 socialinių (ekonomikos) mokslų daktaras

Lietuva neturi naudingų iškasenų pramonei vystyti ir tik žemė, su ant jos augančiais miškais ir vandens užlietais plotais, čia visada buvo žmonėms darbo, pragyvenimo, pajamų ir gyvenimosi įprasminimo pagrindas. Todėl žemė yra didžiausias, niekuo nepakeičiamas gamtos ir mūsų tautos turtas. Ją privalome tausoti ir rūpintis, kad kiekvienas jos lopinėlis būtų tinkamai tvarkomas, pilnai naudojamas ir Valstybei bei žmonėms teiktų maksimalią -visapusiškai reikiamą naudą dabar ir būsimoms kartoms.

Atkūrus nepriklausomybę Lietuvoje iki dabar besikeičiančios valdžios vis dar „grąžina“, „perkeldinėja“ ir „dalina“ žemę, kuri kai kur mažais ir nepatogios konfigūracijos sklypais išmėtyta tolimais atstumais, neretai be reikiamo privažiavimo, atitrauktai nuo inžinerinių komunikacijų. Tokia nekompleksiška žemėvalda dirbtinai didina žemės naudojimo, ga-

mybos organizavimo bei gaminamos produkcijos išlaidos. Tokie ekonomiškai nepagrįstai palaidai žemės reformai sutvarkyti Lietuvoje dar prireiks bent dviejų dešimtmečių specialistų kvalifikuoto darbo

ir daug lėšų. Be valdžios reikiamo dėmesio, nepaisant ekonominių reikalavimų, suformuotos žemės valdos daug kur yra nestabilios ir todėl paliktos be tikro veiklaus šeimininko. Tokių laikinų žemėvaldų vykdoma savaiminė komasacija (žemės plotų sujungimą panaikinant kelią ar nukeliant jį į kitą vietą), žemėvaldų supirkinėjimas bei pardavimas slepia stichiją ir spekuliaciją. Žemės naudojimo nuolatinis pertvarkinėjimas tautos ekonomikai daro didžiulę žalą ir kenkia valstybingumui. Savo ruožtu, piliečiai, kuriems iki šiol dar nesugrąžintos jų nuosavybės teisės į turimą žemę, patiria materialius nuostolius, neturi galimybės žemę naudoti, gerinti ir negauna iš to turt disponavimo pajamų, nei už tai reikalingos kompensacijos.

Dar svarbesnė vilkinamos ir be kontrolės paliktos savaiminės neefektyvios žemės reformos negerovė yra ta, kad dabar, baigiantis XXI a. pirmam dešimtmečiui, kai kitose ES šalyse intensyvinamos daug dešimtmečių nusistovėjusios progresuojančios žemėnaudos ir žemėvaldos, Lietuvoje gausu aplaidžiai naudojamų ir nepanaudojamų - dirvnuojančių vertingos žemės plotų. Regime daug netvarkingų ir nesaikingai iškertamų miškų. Neleistinai užstatant vandens apsaugines zonas, didinama vandenų tarša. Nepagrįstai ir neatsakingai plečiant miestų teritorijas, netaupiai yra naudojamas ne taip jau gausus turimos žemės fondas. Kaimo vietovėse - ištisi kaimai palikti be ūkininkų. Šalyje įsigalėjusi nevaldoma grobuoniška savivalė daugelyje vietovių iš pagrindų keičia krašto landšaftą ir racionalią žemėnaudą iš esmės nutolina nuo kitų pažangių valstybių žemės naudojimo ir tvarkymo gyvenimo išbandytų elementariausių principų. Visa tai rodo, kad žemė, kaip gamybos ir darbo objektas dabar Lietuvoje yra nuvertinta, ir valstybė iš jos nesiekia gauti reikiamą naudą. Tai turtas, bet jam skiriamas mažas dėmesys.

Siekiant, kad žemė, kaip brangus kapitalas, būtų valstybiškai naudojama ir tvarkoma, būtina, kad Lietuvos žmonių renkama valdžia žemės klausimams skirtų nuolatinį didelį dėmesį. Šiam tikslui tikslinga atkurti centralizuotą Valstybinę žemės tvarkymo instituciją, kuri būtų atsakinga ir rūpintųsi valstybinės žemėtvarkos klausimais, kaip visumos žemės išteklių apsaugos bei naudojimo tobulinimo priemonių įgyvendinimu ir tokių darbų kontrole. Tokia tarnyba prieškarinio Lietuvoje sėkmingai sparčiai, su vienkartiniais geodeziniais matavimais atliko dvarų parcelavimą bei žemės reformos darbus, parengė, ištisų kaimų teritorinio išplanavimo projektus ir garantavo jų įgyvendinimą; žemės savininkams vienkartiniai parengė ir išdavė žemės nuosavybės dokumentus.

Dabar, po nepriklausomybės atkūrimo, Lietuvoje žemės grąžinimo ir žemės reformos darbai yra de-

centralizuoti, be reikiamos atsakomybės pavesti atskiriems vykdytojams ir palikti be valdžios dėmesio. Ne paslaptis, kad tokiomis sąlygomis valdžia nedisponuoja žemės reformos būklės tikra informacija, nežino šių darbų rezultatų. Tai parodo vyriausybės reformos darbų užbaigimui nustatomi terminai, o procesas vis tęsiasi ir tęsiasi. Nežinoma net kiek Šiems darbams jau išleista biudžeto lėšų. Praktiškai nėra respublikoje šių darbų ryšio ir veiksmų kordinavimo tarp Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos ir kitų žemės fondo apskaitos, naudojimo bei tvarkymo tarnybų veiklos, esančių Aplinkos apsaugos ir Teisingumo ministerijose, Apskričių žemėtvarkos departamente, savivaldybių žemėtvarkos įstaigose. Dėl tokių darbų decentralizavimo iki dabar respublikoje neatriboti išimtinė Valstybės teise valdytini - neprivatizuotini plotai (valstybiniai miškai, gamtos, archeologijos, istorijos paveldo ir kt.) ir neregistruoti Valstybiniame registre. Nežinoma kokių plotų tokie objektai užima, kokia jų sudėtis ir kas atsakingi už jų apsaugą ir priežiūrą. Nėra informacijos, kiek dar respublikoje valstybės žinioje vis dar yra nacionalizuotos - ne valstybinės žemės (piliečių, bažnyčių, vienuolynų, kt. juridinių asmenų ir t.t.), kiek yra išpirtos valstybinės žemės, kurią tikslinga privatizuoti, kokia jos kiekybinė bei kokybinė sudėtis.

Padėčiai pagerinti, reikia sukonkretinti ir patikslinti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos žemėtvarkos tarnybos paskirtį ir atliekamas funkcijas, t.y. padaryti ją atsakinga už respublikos žemės fondo naudojimą centrine įstaiga. Šiuo atveju būtų nereikalingas apskričių, žemėtvarkos departamentuose tokių darbų organizavimo ir vykdymo dubliavimas. Su žemėtvarkos darbais administraciniuose miestuose bei rajonuose pilnai sudorotų tų savivaldybių žemėtvarkos skyriai, kurių vadovai turėtų būti vyriausiais žemės fondo panaudojimo, tvarkymo ir apsaugos Valstybiniais inspektorais. Jų darbą tiesiogiai turėtų reglamentuoti ir tikrinti respublikinė valstybinė žemės tvarkymo institucija.

Atliekant žemės reformos ir kitus žemės fondo naudojimo pertvarkymo darbus, nedelsiant reikia

atsisakyti „preliminarių“ - apytikslų žemės valdų ribų matavimų (dvimetris ar kt. netiksliais matavimais) gautų duomenų įregistravimo VĮ „Registru centre“, kuris yra Teisingumo ministerijos sudėtyje. Kai tokie duomenys įregistruojami VĮ „Registro centre“, pagal juos pagaminami ir išduodami piliečiams bei juridiniams asmenims žemės valdų nuosavybės dokumentai. Tačiau šiuose dokumentuose pateikti netikslūs preliminarūs žemės sklypų ribų duomenys. Rengiant teritorinio išplanavimo, įvairių inžinerinių statybų bei kitus projektus, jie netenka reikalaujamo tikslumo ir atliekami detalūs geodeziniai matavimai. Pagal šių matavimų rezultatus rajonuose ir apskrityje pakartotinai tenka parengti naujus žemės nuosavybės dokumentus, permatavimo duomenis vėl įregistruoti VĮ „Registru centre“ ir piliečiams bei juridiniams asmenims išduoti naujus žemės valdų nuosavybės dokumentus. Tokie permatavimai valstybei ir piliečiams brangiai kainuoja, tam pakartotinai tenka važinėti tolimus atstumus į tuos pačius objektus. Be to, permatavimai tarp gretimų žemės naudotojų žemės sklypų ribų ir matmenų keitimas sukelia daug ginčų, pykčių ir nesutarimų. Įsimintina, kad dar prieškarinėje Lietuvoje, atliekant dvarų parceliaciją bei žemės reformos darbus, buvo atliekami vienkartiniai geodeziniai žemės valdų ribų matavimai.

Lietuvoje žemės denacionalizavimo procesas, skirtingai nei Latvijoje ir Estijoje, užsitęsė pernelyg ilgai. Šiuos darbus dabartinė vyriausybė planuoja užbaigti dar po trijų metų. Tačiau specialistams dirbant iš esmės tik prie šių darbų, Respublikos žemės fondo tvarkymo ir naudojimo srityje susikaupė daug skubiai kitų spręstinių klausimų. Tarp jų - visiškai apleista respublikos žemės fondo faktiško naudojimo inventorizacija ir žemės naudmenų kiekybinė bei kokybinė apskaita; nesprendžiamas žemės naudojimo intensyvumo didinimas, sukuriant naujas palankaus ūkininkavimo sąlygas ir darbo vietas, kad Lietuvos jaunimas neemigruotų į užsienį ieškodami pragyvenimo ten parsisamdę pas ūkininkus samdiniais. Tad žemės reformos darbų spartesnio užbaigimo reikmė bei Respublikos žemės fondo, kaip tautos svarbaus kapitalo, tinkamo naudojimo ir tvarkymo reikmė verčia neatidėliojant centralizuoti valstybinės žemėtvarkos darbus, kad jais atsakingai rūpintųsi viena žinyba, bet ne devynios auklės.

Čia išdėstytos mintys dėl Lietuvos Žemės Fondo naudojimo, reformos bei valdymo pagerinimo įteikti Prezidentui, Seimo pirmininkui, Ministrui pirmininkui, LSDP, TS, Tvarka ir teisingumas, NS, Valstiečių liaudininkų, Darbo, Liberalų sąjūdžio partijų pirmininkams, Lietuvos Vyskupų Konferencijai (žiniai), Lietuvos Sąjūdžio tarybai (žiniai).

Trijų beždžionių laikai Lietuvoje

Vilius Bražėnas

Vargu ar daug kas Lietuvoje nesupranta ar bent nejaučia, kad visame plačiame mūsų pasaulyje kunkuliuoja istorinis ir šiandieninis melo ir tiesos košės katilas. Mūsų ir kitų tautų istorijon atsisukę matytume, kad tautoms lemtingais atvejais būta apie pavojų įspėjančių ženklų, kurių dėl įvairių priežasčių nebuvo bojama. Šių, 2008 metų, sausio ir vasario sankirtoje Kiniją sukrėtusi sniego audra yra geras pavyzdys. Būta aiškių meteorologinių įspėjimų. Pasirodė „tobulčiausia“ (socialistinė) Kinijos vyriausybė tam nepasiruošė atitinkamai ir neišpėjo milijonų skaudžiai dėl to nukentėjusių žmonių.

Ir okupacijų metais pasirodė, kad ir tautų politinio elito įžymybės dažnai ne tik neapšviečia „liaudies“ grėsmės jai atvejais, bet ir patys neturi užtektinai intelektualinio smalsumo susipažinti su žmonijos istorija ir jų kraštą supančia aplinka bei su tikroviška grėsme jiems patiems. Dėl nežinojimo kas yra bolševizmas ir globalizmas žuvo daug Jaltaje Kremliai parduotų valstybių žmonių. Net valstybių vadovai.

Ir šiandien, ypač Vakaruose, gyvename laikus, kai tautas naikantis globalizmo istorijos „cunamis“ at-

slenka iš visų kryptų. Mūsų, kaip ir daugelio kitų tautų, politinis, istorinis, socialinis elitas elgiasi kaip tos spaudos šaržų trys beždžionės: viena užsidengusi akis nieko nemato, kita – užsikimšusi ausis nieko negirdi, trečia – užsidengusi burną nieko nesako. O yra užtektinai įspėjančių ženklų ir garsų. Galima girdėti pasaulinės vergijos grandinių žvangėjimą. Nesunku įžiūrėti akiplėšišką melą bei apgaulę spaudoje ir ypač televizijoje. Manytumei, elitui privalu įspėti tautą apie jai gresiantį pavojų. Juk apie tai mūsų elitą yra įspėję ne tik žymūs politikai bei visuomenininkai, bet ir aukščiausio lygio dvasiškiai. Du jų yra popiežiai: Benediktas XV ir Jonas Paulius II. Benediktas XV

Akla, kurčia ir nebylė beždžionės

1920 metais, matyt stebėdamas Tautų Lygą, išpėjo, kad pasaulinės valdžios ilgisi patys tamsiausi elementai. Dar neseniai Jonas Paulius II susirūpino, kas ištiktų žmoniją, jeigu Rytų marksistinis ar Vakarų kapitalistinis materializmas užvaldytų pasaulį?

O Lietuvą globalizmas šiandien tiesiog liečia per Europos Sąjungą. 1948 m. Čerčilio sušauktame Europos Kongrese Hagoje paaiškėjo, kad ES sukūrimas būtų pagrindinė pakopa į pasaulinės valdžios sukūrimą. Tai daug ankščiau suprato Leninas su Trockiu. Ir jie planavo ES pasaulinei valdžiai įsteigti.

Matyt, sukurti tą „monstrą“, kaip ES pavadino Briuselyje kalbėjęs Sovietų rezistentas Vladimiras Bukovskis, nėra taip lengva. Net už eurus savo nepriklausomybės parduodančiose valstybėse esama pasipriešinimo ES supervalstybės („Naujo Europinio Sovieto“, anot Michailo Gorbačiovo) kūrimui vietoje ES „laisvos rinkos“, kaip kalbėta pradžioje, išskėlimui.

Savo melo dumble įklimpusiems ES architektams globalistams pagalbon atėjo melo konsultantai – apgaulės strategai. Belgijos premjeras Paulas Henris Spakas (Paul Henry Spaak) patarė pristatyti žmonėms ES tik kaip prekybos užtvarų griovėją, o ne politinę sąjungą. Tai buvo bandoma vykdyti.

Kai 2006 m. Prancūzai ir olandai referendumais sustabdė ES konstitucijos maratoną, ES architektams pagalbon atėjo Prancūzijos teismo už suktybes baus-

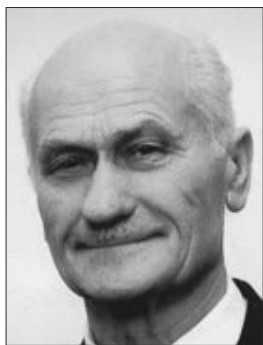
tas, finansiniu sukčium kai kur vadinamas, Vakarų globalistas (CFR veteranas) Sorošas. Kalbėdamas Briuselyje „Europos politikos centro“ renginyje jis patarė atsisakyti bandymų gauti visų ES narių pritarimą jos konstitucijai, o to pat pasiekti „po truputį“.

Lietuvos politinėje giraitėje „pilietinių“ – „atvirų“ šungrybių prisėjęs milijardierius Sorošas, kaip matome, neiškentė neįsikišęs ir į ES apgaule. Tačiau „po truputį“ apgaulės receptą jis pasiskolino nuo kito globalisto (CFR nario) Ričardo N. Gardnerio (Richard N. Gardner), kuris 1974 m. siūlė JAV globalistams atsisakyti („frontinio“) tiesioginio amerikiečių stūmimo į pasaulinės valdžios glėbį. Vietoj to siūlė „žingsnelis po žingsnelio“, „po truputį“, naikinant JAV konstituciją, kurti pasaulinę valdžią. Jai kelią kloja kitas lietuviams žinomas globalistas – D. Rokefellerio samdytos smegenys, CFR klubo narys Z. Bržežinskis, knygoje „Between Two Ages“.

Tad belieka klausti, ar mūsų „trys beždžionės“ yra nebylios iš istorinės prigimties, ar ir jos yra kieno nors „pirtos smegenys“. Politikoje ir žiniasklaidoje tarpais būna „ne madoje“ kalbėti ir rašyti kuriais nors klausimais. Dažnai „geroje kompanijoje“ kas nors nutraukia kalbą apie tautos ir Valstybės opiausius klausimus, nes tai esanti „politika“. Tačiau tokiais atvejais tyla yra šlykščiausia politika.

Belieka tikėtis, kad tylos mada pasikeis į atsakingą, laisvę ir nepriklausomybę puoselėjamą madą.

Viltį teikiančios žinios Vasario 16-osios jubiliejui

Edmundas Simanaitis

Sausio 27 d. Kaune vyko Atlanto sutarties Lietuvos bendrijos (LATA) visuotinis susirinkimas- konferencija. Ši nevyriausybinė organizacija domisi Lietuvos nacionalinio saugumo problemomis, propaguoja NATO siekius ir ginamas vertybes. Konferencijoje

buvo aptarta Krašto apsaugos sistemoje vykstanti reforma ir priimtas pareiškimas, adresuotas Respublikos Prezidentui, Seimo pirmininkui ir Vyriausybės vadovui.

LATA nepritaria kariuomenės silpninimui.

Pareiškime rašoma, kad „kariuomenės reforma privalo, pirmiausia užtikrinti savo šalies gynybos pajėgumo didinimą, derinamą su proporcingu indėliu į bendrus Aljanso gynybinius pajėgumus“. Ten pat reiškiamas įsitikinimas, kad „tik visų karo tarnybos atlikimo formų - karo prievolės, profesinės, savanoriškosios ir alternatyviosios - pagrindu organizuota

Lietuvos gynybinė sistema yra pajėgi įvykdyti jai keliamus uždavinius“.

Atkreipiamas dėmesys į Rusijos pasitraukimą iš Iprastinės ginkluotės Europoje (CFE) sutarties, į vykdomų karinių manevrų pobūdį, į energetinio sverto naudojimą, siekiant politinių tikslų. Siūloma palaipsniui didinti asignavimus Krašto apsaugos sistemai iki 2 proc. BVP pagal ankstesnį Parlamento partijų rašytinį susitarimą.

Vykstanti kariuomenės reforma kelia pagrįsto nerimo pilietinei visuomenei, o pirmiausia rezistentams, laisvės kovų veteranams, sovietų politiniams kaliniams, tremtiniams ir kitiems šalies gyventojams, patyrusiems įvairaus pobūdžio okupanto represijas.

Kariuomenės vadas aiškina reformos eigą

Lietuvos Kariuomenės vadas gen.ltn. Valdas Tutkus pakvietė Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio (LLKS) Tarybos narius į susitikimą, kuris įvyko sausio 31 d. Kauno įgulos karininkų ramovėje. Kariuomenės transformacijos projekto grupės vadovas plk. Gintautas Zenkevičius padarė pranešimą apie vykdomą kariuomenėje reformą ir jos tikslus. Ka-

riuomenės vadas išsamiai aiškino reformos eigą ir atsakinėjo į klausimus, kuriuos pateikė LLKS tarybos pirmininkas J.Čeponis, monsj. A.Svarinskas, tarybos nariai V.Balsys, A.Švenčionis, V.Raibikis, kiti susitikimo dalyviai.

Šiandien vargu ar kas gali abejoti kolektyvinės gynybos būtinumu. Lietuva pati viena apginti savo teritoriją, taigi ir valstybingumą, niekaip negalėtų. NATO skydas ir Europos Sąjunga (ES) sąlygoja tai, kad Europa gyvena jau septintą dešimtmetį stabilios taikos sąlygomis, o potencialių agresorių imperinės ambicijos veiksmingai tramdomos. Efektyvi kova su tarptautiniu terorizmu įmanoma tik suvienytomis atskirų valstybių pastangomis.

Baltijos šalys – laikinai ištrūkęs grobis

Rytų kaimyno politikoje netrūksta balsų, raginančių susigražinti prarastą „Pribaltiką“, kaip „senąsias rusų žemes“, visiškai nutylint „teisinių pagrindą“ – Stalino-Hitlerio 1938 m. slaptaįjį suokalbį, kada buvo pasidalintos Rytų Europos nepriklausomų valstybių teritorijos.

Kita vertus, Lietuva po Potsdamo sandėrio atsidūrė Rusijos karinėse replėse. Ginkluoto konflikto ar provokacijos atveju, Lietuvai būtų smogta vienu metu iš Rytprūsių ir iš Rytų. Pastaruoju metu per Lietuvą ritasi iš Rytų kryptingos informacijos bangos. Vyksta nenutrūkstantis pilietinės savimonės plovimas. Veiksmingo atoveiksmio radijo ir televizijos programoms kol kas stinga. Visa tai sumuojasi ir demobilizuojančiai veikia visuomenę.

Štai kodėl kyla nerimastingi klausimai: kodėl atsisakoma šauktinių kariuomenės, kodėl naikinami savanorių (KASP) vienetai? Kodėl švedai, danai, šveicarai, net nesiribodami su potencialaus agresoriaus teritorija, nuosekliai ir planingai palaiko ir stiprina visuomenės pasirengimą gintis nuo galimos agresijos?

Konstitucijos ir transformacijos aktų kolizija

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 139 str. byloja, kad „Lietuvos valstybės gynimas nuo užsienio ginkluoto užpuolimo - kiekvieno piliečio teisė ir pareiga“. Ten pat rašoma, kad įstatymo nustatyta tvarka piliečiai privalo atlikti karo ar alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą“. Išimčių niekam nenumatyta. Visos aukštosios valdžios šį Konstitucijos straipsnį tydomis ignoruoja ir jo nevykdo.

Praktika rodo, kad mokesčių mokėjimo išsisukti mėginama, deja, pavyksta tik paskiriems sukčiams. Bet krašto apsaugos karinę prievolę atlikti leidžiama kaip kam patinka. Kas nori tarnauja, kas ne, nenori netarnauja. Šis dvilypis požiūris į Konstitucijos laikymosi įvairovę vertas ne tik teisininkų ar politikų

dėmesio. Tuo turėtų susirūpinti ir Valstybės likimui neabejingi piliečiai.

„Ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai“ įstatymo 6.2 straipsnis skelbia: „Tauta ir kiekvienas pilietis priešinasį visais įmanomais būdais, neuždraustais visuotinai pripažintų tarptautinės teisės normų“. Ten pat rašoma, kad „Agresijos atveju Lietuvos Respublikos gynyba yra besąlyginė. Ji negali būti saistoma agresijos masto ir jokių kitų sąlygų“.

Nejaugi išankstinė moralinė kapituliacija?

Teisiniu požiūriu Konstitucijos minėto 139 straipsnio bei „Ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai įstatymo“ panaikinimas arba jų veikimo apribojimas ar sustabdymas prilygtų išankstinei moralinei kapituliacijai.

Kaip priešintųsi Tauta, jei ji nebūtų metodiškai ir nuolatos supažindinama su pasipriešinimo metodais, o jauni sveiki vyrai neatliktų pareigos Tėvynei, tam tikrą laiką skirdami kariniam pasirengimui? Savaime peršasi mintis – ar nereikėtų supažindinti visuomenę su dabar tarnaujančių kariuomenėje vaikų kilme ir išsilavinimu. Iš kokio visuomenės sluoksnio entuziastai veržiasi atlikti karo tarnybos: kiek jaunuolių iš kaimo, kiek iš eilinių prasčiokų, darbininkų, tarnautojų, kiek iš Seimo narių, Vyriausybės tarnautojų, pareigūnų vaikų, kiek iš verslininkų terpės, nedarant išimties nei milijonieriams, nei oligarchams? Tai būtų įdomi visuomenei ir ne mažiau problematiška Seimui statistika. Ji atskleistų visuomenės pilietinio brandumo laipsnį. Jungtinės Karalystės sosto įpėdiniai noriai atlieka karinę tarnybą ir, pasak žiniasklaidos pranešimų, veržiasi į padidinto pavojingumo tarnybos vietas. O kaip mūsų Respublikos aukštųjų pareigūnų atžalos senojoje, laikinojoje sostinėse, apskričių centruose bei rajonuose? Kiek ir kur atliko, atlieka konstitucinę krašto apsaugos tarnybos pareigą?

Seimūnai turėtų laikytis įsipareigojimų

Gvildinti finansinius reikalus čia netiktų. Savo metu parlamentinės partijos pasirašė susitarimą skirti Krašto apsaugos sistemai 2 proc. nuo BVP. Berods, šiuo metu KAS finansavimas neviršija 1,21 proc. Tai gi tam tikra atsarga palikta ir dar neišnaudota. Jos turėtų pakakti, kad sveiki jaunuoliai galėtų jiems primentinu laiku išeiti bazinį, bent jaunojo kareivio kursą. Reikia tikėtis, kad mūsų išrinktieji Tautos atstovai seimūnai nepamiršo savo įsipareigojimų.

Iš 25 tūkstančių jaunuolių dabar pašaukiamas vos vienas tūkstantis. LATA pasiūlymas profesinės, savanoriškosios ir alternatyviosios karo prievolės pagrindimu organizuoti Lietuvos gynybinę sistemą vertas rimto dėmesio. Kita vertus, Seime jau buvo pristaty-

tas Tėvynės Sąjungos frakcijos 7 savaitės privalomos tarnybos projektas. Problemos sprendimas nesunkiai rasis, jei Tautos atstovai sukaups pakankamai politinės valios apginti gyvybinį valstybės interesą.

Sumažinus šaukimą iš dalies ar visiškai panaikinus šauktinių tarnybą Lietuvos pilietinė visuomenė dar labiau silpnės. Be to, mūsų šalies, kaip ir kitų dviejų Baltijos šalių geopolitinė padėtis lemia ilgam laikui suaktyvintos parengties būseną. Turime atitinkamai atsiliepti į grėsmes nacionaliniam saugumui, vos tik jos pradeda reikštis.

Kariuomenės veteranai viliasi būti išgirsti

Reikia tikėtis, kad ateis metas, kai demokratiška Rusijoje paims viršų ir Rusijos politikai perpras Liuksemburgo efektą, kodėl mažutė Liuksemburgo kunigaikštystė saugiai jaučia ir klesti tarp dviejų

ekonominių ir karinių Europos galybių - Vokietijos ir Prancūzijos? Kunigaikštystės niekas nesirengia „vaduoti“, prisijungti jos teritorijos, nei masiškai tremti jos gyventojus į sibirą.

Susitikimo Kauno įgulos ramovėje dalyviai gerai suvokė, kad kariuomenės vadas nėra politikas, tačiau laikė būtinu jam perduoti visuomenėje vyraujančias nuomones ir nuotaikas.

Lietuvos kariuomenės veteranai, laisvės kovų kariai savanoriai dėkojo kariuomenės vadui už pakvietimą į diskusiją ir išsamius paaiškinimus. Gen. lt. Valdo Tutkaus pažadas bent kartą per metų ketvirtį susitikti ir aptarti aktualius nacionalinio saugumo ir, skyrium imant, kariuomenės pertvarkymo klausimus, teikia vilčių, kad bus ieškoma optimalių sprendimų. VASARIO 16-osios jubiliejinė šventė visus savaip įpareigoja.

Stalino apiplėštų asmenų teisių nepaiso nei Lietuva, nei Europos Sąjunga arba ar tai ne tarptautinė korupcija?

Antra Vincė Karosienė

Šių metų vasario 27 d. Vilniaus apygardos teisme Vokietija toliau sieks Lietuvos Dailės muziejuje saugomo XVI amžiaus italų dailininko Antonio Campi paveikslo „Trys Marijos prie Kristaus kapo“, įvertinto 370 tūkst. eurų. Šį paveikslą sovietiniai okupantai 1951 m.

konfiskavo iš politkalinio mano Tėvo, kurį (po mirties) patys reabilitavo, atstatant visas jo teises. Mano 1989-2005 metų pastangos atgauti jį kartu su visa konfiskuota 27 paveikslų kolekcija parodė, kad okupantų kalinti asmenys – iki šiol beteisiai. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (tuo metu civilinių bylų skyriui vadovavo Č. Jokūbauskas) nepareikalavo paveikslų kolekciją man, paveldėtojai, grąžinti arba už ją teisingai atlyginti. Patyriau, kad nors Lietuvos Konstitucijos 23 straipsnis deklaruoja apie žmogaus nuosavybės teisių neliečiamumą ar „teisingą atlyginimą“ (jei nuosavybė atimama visuomenės poreikiams), bet jo nepaisoma. 2002 03 19 Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) trijų teisėjų komitetas, kurio sudėtyje buvo Pranas Kūris, mano pateiktos Teismui medžiagos pagrindu nenustatė „kokių nors Konvencijoje ar jos protokoluose garantuojamų teisių ar laisvių pažeidimo“. (Pranas Kūris, dabartinio KT pirmininko Egidijaus Kūrio tėvas, Sovietų okupacijos laikais buvo LTSR Teisingu-

mo ministru, LTSR ir TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatu ir net LKP CK nariu. Dabar P. Kūris Europos Teisingumo teismo teisėjas.) Veltui 2005 06 26 ir 2005 09 12 viešais skundais šią civilinę bylą priminiau Lietuvos Prezidentui ir LR Seimui, skųsdama ne tik teismo darbą.

Įsiminė Lietuvai griežti EŽTT-o sprendimai, kai ją apskundžia ne nukentėjusieji nuo sovietų okupacijos, o buvę kagėbistai ar nuteistieji. Laimėjo bylą prieš Lietuvą ir transseksualas, žr. 2007 09 12 „Lietuvos žinias“, priteisus jam 5 tūkstančius eurų, ir papildomai įpareigojus Lietuvą per tris mėnesius priimti lyties keitimo operacijas įteisinantį įstatymą, o nepriėmus tokio, sumokėti „nuskriaustajam“ dar 40 tūkstančių eurų. EŽTT-as konstatavo, kad 2001 metais Lietuvoje įsigaliojęs Civilinis kodeksas (CK) suteikė tam asmeniui pagrįstus lūkesčius chirurgiškai pakeisti savo lytį, tačiau Lietuva, iki šiol nepriėmusi Lyties keitimo įstatymo, nesukūrė teisinių mechanizmų juos įgyvendinti ir tuo būdu pažeidė žmogaus teises.

Pastarąjį atvejį palyginkime su manuoju. Lietuvos Konstitucijos, įsigaliojusios 1992 metais, t.y., prieš 15 metų (!), 23-čias straipsnis bei CK suteikė man pagrįstus lūkesčius, kad Tėvo kolekciją atgausiu, arba už ją man bus „teisingai atlyginta“. Tačiau EŽTT nekonstatavo, kad šie mano lūkesčiai buvo pagrįsti ir kad tokiu būdu mano teisės buvo pažeistos. EŽTT nepareikalavo, kad Lietuva priimtų Kilnojamo turto grąžinimo įstatymą, arba kad Lietuvos teismas tiesiogiai rem-

tusi Konstitucijos 23-čiu straipsniu, arba kad Lietuva keistų Konstitucijai prieštaraujančią Muziejų įstatymą. EŽTT nekonstatavo, nei kad mano teisė į nuosavybę yra pažeista, nei kad esu diskriminuojama dėl mano nuosavybės rūšies (kilnojamojo turto): nekilnojamasis turtas Lietuvoje jau seniai grąžinamas. EŽTT sprendimus, manau, lemia tai, kad „komunizmo šmėkla klaidžioja po Europą...“ ginama ir remiama globalistų. Pvz., Jungtinių Tautų Organizacija ir Europos Sąjunga (ES) niekada pavergtų tautų negynė ir nenuteisė komunistų už jų baisius nusikaltimus, su kuriais kartu krikščionišką šeimą siekia sunaikinti.

Bet grįžkime prie A.Campi paveikslo. Lietuvos pareigūnai tikisi, kad paveikslą neteisėtai nusavinę jo dabartiniai valdytojai paveikslą su Vokietija išmainys, arba gaus už jį kompensaciją. Atrodo, jie nežino, kas pagal LR Konstitucijos 23 straipsnį ir pagal CK 4.100 straipsnį šiuo metu yra teisėtas paveikslo savininkas, t.y. kas turi teisę jį mainyti ar gauti už jį kompensaciją. ES departamento direktorius Vidmantas Purlys (žr. 2007 08 21 „Lietuvos žiniose“ Danutės Jakubėnienės straipsnį „Paveikslas tapo sąžinės lakmuso popierėliu“) dėstė: „Jei paaiškėtų, kad Lietuva paveikslus privalėtų grąžinti, tada turėtume mąstyti, kaip tai padaryti, ar galėtume gauti ką nors mainais“. 2007 08 20 per Lietuvos TV komercinį LNK kanalą Dailės muziejaus direktorius R.Budrys pareiškė, kad „derėtusi dėl kompensacijos“, pabrėžęs ypatingą šio paveikslo vertę. 2000 03 03 R.Budrio pasirašytas man adresuotas raštas (jame duoto man pažado R.Budrys iki šiol neištesėjo), liudija apie iš Vokietijos gautą 1995 05 12 laišką dėl A.Campi paveikslo, prieš karą tariamai priklausiusio Berlyno-Brandenburgo Prūsijos rūmų ir sodų fondui.

Tačiau 2007 07 04 internetinis portalas DELFI.lt kažkodėl klaidina – „Manoma, kad vokiečiai apie jo priklausymą Lietuvai sužinojo prieš tris metus, kai jis buvo eksponuojamas Suomijoje“. Čia cituojama tik

A.Campi paveikslas Trys Marijos prie Kristaus kapo

Dailės muziejaus direktoriaus pavaduotoja L.M.Meškelevičienė, negalėjusi nežinoti ne tik apie paveikslo eksponavimus, bet ir apie 1995 m. gautą laišką iš Vokietijos. Kodėl tai, kas Dailės Muziejui gerai žinoma, kažkodėl pateikiama klaidingai, t.y. vietoj 12 metų nurodant 3-jus. Gal todėl, kad nekiltų klausimų: kodėl tik po 12 metų Vokietija pareiškė ieškinį teismui? Gal Vokietija kantriai laukė kol pralaimėsiu teismuose ir, be to, prarasiu galimybę atnaujinti procesą, tikėdamasi su neteisėta savininke (Lietuvos valstybe) dėl paveikslo nesunkiai susitarti?

Tokius įtarimus sustiprina ir proceso šalių atstovų parinkimas. Teisme Vokietijai kažkodėl atstovauja Lietuvos Kultūros ministerija, kuri yra Dailės muziejaus steigėja. Atsakovas – Lietuvos valstybė, atstovaujama Lietuvos Respublikos vyriausybės, o konkrečiai – Dailės muziejaus direktoriaus pavaduotojos L.M.Meškelevičienės. Trečiasis asmuo byloje – taip pat Dailės muziejus. L.M.Meškelevičienė (atstovavusi Dailės Muziejų nagrinėjant mano ieškinį teisme) dabar pareiškė: „Mes turime įrodymų, kad paveikslus įsigijome legaliai“. Įdomu. Kai tik sąžiningo pareigūno dėka teisme, pagaliau, atsirado 7-riems metams dingusi tarnybinė byla dėl grąžintino man turto (pradėta netrukus po Tėvo rehabilitacijos 1989 m.), ta pati L.M.Meškelevičienė nė viename teismo posėdyje daugiau nebesirodė; tuo būdu

VARPAS

Leistas politkalinių sovietinės koncentracijos stovylose: 1955 m. Vorkutoje ir 1957 m. Intoje, nuo 1975 m. iki 1989 m. – pagrindinė Lietuvoje. Atkurtas 1996 m. vasario mėn.

Leidėjai Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, SL 22 09, ISSN 1648-0244.

Adresas: Architektų g. 14-60, Architektų g. 8-4, LT-04210 Vilnius. Tel.: 2444619, 2442157.

Redaguoja redakcinė kolegija. Numerio dailininkė ir dizainerė Neringa Motiejūnaitė. Bendradarbiams honoraras nemokamas. Straipsnių turinys nebūtinai turi sutapti su redakcijos nuomone, straipsniai ir nuotraukos nekomentuojami ir negrąžinami.

161-ojo „Varpo“ numerio redaktorius – Algimantas Zolubas. Skaitykite „VARPA“ internete: www.lrs.lt/rezistencija

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga (kodas 191913666) Atsiskaitomoji sąskaita AB Bankas HANSABANKAS, Karoliniškių KA. Sąskaita Nr. LT62.73000.10002492325

Išleido ir spausdino „Baltijos kopija“. Kareivių g. 13b, Vilnius. Tiražas 800 vnt.

Aukos VARPUI

Už aukas „Varpui“ dėkojame:

V.Lapeikienei – 10 Lt, K.Vidžiūnui – 10 Lt, N.Sadūnaitei – 200 Lt, D.Gužui – 20 Lt, D.Jonauskui – 50 Lt, M.Šironienei – 30 Lt, A.Červinskui – 20 Lt, J.Fišui – 20 Lt, J.Kojalienei – 10 Lt, M.Janėnaitei – 10 Lt, A. ir P. Radikams – 200 Lt, A.Valeikienei – 30 Lt, O.Jurgelienei – 20 Lt, E.Bulotienei – 50 Lt.

Dėkojame už pervedus į LLKS sąskaitą 2 proc. nuo pajamų mokesčio.

Už nuotraukas dėkojame: Antanui Burokui.

Dėkojame LLKS nariui Robertui Ščerbavičiui už parodytą taurumą duodant kraujo operacijos metu kitam LLKS nariui.

Dailės Muziejus „apsidraudė“ nuo keblių klausimų. Pvz.: kodėl Dailės Muziejaus direktorius R. Budrys nevykdė dar LTSR Prokuratūros nurodytos procedūros dėl turto grąžinimo? Ar ne keista, kad atkūrus nepriklausomą Lietuvos valstybę vis tas pats Muziejaus direktorius drįsta viešai piktintis politkalinio palikuone (R. Budrys: „Ji užsimanė staiga praturtėti“), žr. 1999 m. „Ekstros“ Nr. 27, p. 33. (Sovietmečiu, manau, taip elgtųsi tik stropus sovietų kolaborantas.)

Dailės Muziejus tik Stalinui turi būti dėkingas už jam perduotus Tėvo kolekcijos 27 paveikslus, o Vokietija, – tik mano Tėvui, kad A. Campi paveikslas ne Rusioj (jei jis yra karo trofėjus) ir kad jį 1951 m. konfiskuojant buvo gerame stovyje, kaip rodo dokumentai. Be A. Campi paveikslo Prūsijos rūmų ir sodų fondas po pralaimėto karo neteko apie 3 tūkstančius eksponatų, kurių dauguma yra Rusijoje. Vokietijos džiaugsmą, suradus A. Campi paveikslą Lietuvoje, kažin ar temdo jos pačios sąžinė dėl jos pačios pradėto II-jo pasaulinio karo, kurį pralaimėjusi paveikslą prarado, ir dėl jos pasirašyto Molotovo-Ribentropo pakto, nulėmusio karinę sovietų intervenciją ne tik į Lietuvą (o mano Tėvui nulėmusio ne tik paveikslų kolekcijos praradimą, bet ir sovietų represijas ir ankstyvą mirtį). Be to, naujasis Šrioderio-Putino dujotiekio „paktas“, nukreiptas vėl prieš tas pačias Europos valstybes, įskaitant Lietuvą. Ir vis tiek Lietuva labiau „myli“ Vokietiją, nei sovietų represuotus ar apiplėštus tautiečius.

Pvz., apie vasarą prasidėjusį teismo procesą dėl Tėvui priklausiusio paveikslo niekas man nepranešė. Tik iš laikraščių sužinojau. Manęs šioje byloje, pasirodo, nereikia. Gruodžio 5 dienos teismo posėdyje nesėkmingai bandžiau tapti byloje trečiuoju asmeniu. Tų, kuriems Lietuvoje arba Europoje nuoširdžiai rūpi žmogus ir jo teisė į nuosavybę, paklausčiau: grąžinant paveikslą Vokietijai kam turėtų priklausyti kompensacija? Kodėl Lietuvos teisme vyksta teismo ginčo

imitacija – ieškovės Vokietijos interesus atstovauja Lietuvos Kultūros ministerija, o atsakovės Lietuvos valstybės interesus – šios ministerijos įsteigto muziejaus direktoriaus pavaduotoja? Kuo remiantis ieškovė Vokietija rodo beribį pasitikėjimą teisme Vokietiją atstovausiančia Lietuvos pareigūne Ina Sokolska? (Lyg būtų kažkaip užsitikrinusi šios Lietuvos pilietės lojalumą Vokietijai.)

Jei Vokietija ką nors žinojo apie mano pastangas atgauti A. Campi paveikslą (kartu su kolekcija), bet kažkodėl manęs neieško, kyla rimtų įtarimų, kad ir ši beribį pasitikėjimą, ir derybas dėl kompensacijos sąlygoja tarptautinė korupcija, t.y., teismo proceso šalių, jų atstovų ir trečiojo asmens byloje suokalbys savininkę apeiti. 18-ka Lietuvos Nepriklausomybės metų galutinai įtikino, kad nei Lietuvos, nei Europos Sąjungos pareigūnams nerūpi, kada neva „išsilaisvinusi nuo komunistų“ Lietuva pagaliau grąžins arba teisingai atlygins sovietų represuotiems asmenims už neteisėtai (net sovietų vertinimu!) atimtas iš jų muziejines vertybes, kurios, priėmus 1995 m. LR Muziejų įstatymą, antrą kartą buvo nusavintos, „užmiršus“ už jas atlyginti. Komunizmo nualintoje mano Tėvynėje ir, kaip atrodo, globalizuojamoje Europoje, kol kas įsitvirtinusi kvazisovietinė teisinė sistema su stalinine „kadrų politika“, nukreipta prieš sovietinių represijų aukų teisę į nuosavybę.

Nepriklausomos Lietuvos laikais mano Tėvas Vincas Steponavičius, kuriam teko kalėti sovietinėje Rusijoje ir Lenino, ir Stalino laikais, buvo Valstybės Teatro aukščiausios kategorijos dramos aktorius, nors visada įvairiais būdais siekė, kad teatras būtų nevalstybinis. Gedimino kalno pilyje, akmens plokštėje, greta kitų Lietuvos savanorių, įrašyta ir jo pavardė, kadangi 1919 m. sausio 1 d., jie visi kartu pirmą kartą pilies bokšte iškėlė trispalvę. Mirė nesulaukęs 60 metų, o šių metų kovo 1 dieną sukanka lygiai 50 metų nuo jo mirties.

LLKS žinios

Įsimintina diena. Kaip pranešė iš Ukmergės LLKS narė Danutė Šilininė, š.m. sausio 27-oji – įsimintina diena ukmergiškiams. Šv. Petro ir Pauliaus bažnyčia perpildyta. Kultūros centro salėje kalba LLKS Ukmergės skyriaus pirmininkas Zigmas Vašatkevičius, atkurtos Didžiosios kovos apygardos vadas Augustinas Švenčionis, istorikas Romas Batūra... Dainuoja Tremtinių, Šaulių chorai... Minimas legendinio Didžiosios kovos apygardos vado Alfonso Morkūno-Plienio gimimo šimtmetis.

Minėjimai. Vasario 12 d. LLKS valdyba išplėstiniame posėdyje drauge su Lietuvos Sąjūdžio tarybos nariais ir svečiais LS salėje minėjo Vasario 16-ąją, išklausė informaciją apie numatomą Sąjūdžio dvidešimtmečio minėjimą. Drauge paminėtas veiklaus LLKS nario Edvardo Buroko gimimo 75-metis.

„Baltoji knyga“. Tarptautinės parlamentarų grupės Čėčėnijos problemoms generalinis sekretorius Algirdas Endriukaitis ir LR Seimo narys Rytas Kupčinskas pakvietė į talką išleidžiant „Baltąją knygą“, skirtą čėčėnų tautos teisei. Galima užsiregistruoti tel. 8-601-95-809.

Dėl vieno pirmųjų „Varpo“ redaktorių

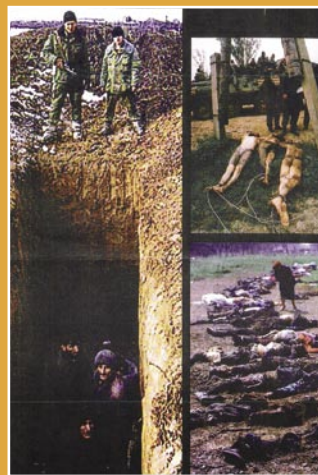
Algirdo Kratulio
mirties reiškiamo užuojautą
artimiesiems.

LLKS valdyba
„Varpo“ redakcija

Alfonso Morkūno-Plieno šimtmečio minėjimas Ukmergėje

Vasario 16 minėjimas Lietuvos Sąjūdžio būstinėje

Iš katalogo parodos, kurios pabūgo europarlamentarai

